

علم و مهارت

اربعین حسینی
بر عاشقان امام حسین (ع)
تسلیت باد

نشریه موسسه آموزش عالی علمی - کاربردی مهارت

نیمه دوم آبان ۱۳۹۴ - شماره ۱۲

سر آغاز

به نام خدا

آموزش تعاونی‌ها در عصر جدید

تعاونی‌ها به عنوان یک اهرم توانمند در توسعه اقتصادی و اجتماعی، به سبب برخورداری از ظرفیت هم‌افزایی نیروی انسانی و خرد جمعی، می‌توانند موجبات ارتقاء بهره‌وری در تولید و ارائه خدمات شوند. پر واضح است که دوام اثر گذاری یک مجموعه تعاونی در فرایند پیچیده توسعه اقتصادی، اجتماعی و نیز حفظ پایداری آن در فضای رقابتی امروز، نیازمند یادگیری و آموزش مستمر است. به همین دلیل مقوله آموزش در اصول تعاون مورد توجه قرار گرفته و به طور معمول شرکت در برنامه‌های آموزشی بخش عمده‌ای از امور شرکت‌های تعاونی را تشکیل داده است. توسعه و تقویت مراکز آموزش عالی علمی کاربردی نیز گامی در این جهت است. اما نکته مهم و در خور توجه در این زمینه، تلاش برای اثر گذاری آموزش و توجه به محصول فرایند آموزش، یعنی رشد و تعالی است.

در یک تعبیر ساده می‌توان آموزش را ابزاری برای دستیابی به اهداف متعالی یک سازمان یا نظام اجتماعی دانست. بر مبنای این تعریف، همان‌طور که در انتخاب یک ابزار، توجه به تناسب لازم بین ویژگی، کارایی و دقت آن با هدف و انتظاری که از آن می‌رود، بسیار مهم است، لازم است در ارائه آموزش‌ها نیز به هدف و غایت مورد انتظار آن توجه کرد. بر این اساس در مقوله آموزش تعاون، توجه به انتظاری که جامعه و شرایط اقتصادی اجتماعی کشور از بخش تعاون دارد، اصلی مهم و تعیین کننده است. به عبارتی شرایط عصر جدید، تعیین کننده محتوا و فرایند برنامه‌های آموزش تعاون است.

البته در نگاه‌های متری‌تر در تدوین برنامه‌های آموزشی، درک شرایط موجود جامعه نیز کفایت لازم را برای اصلاح و به‌روزرسانی محتوا و فرایند آموزش نداشته و ضروری است با نوعی آینده‌نگری و ارزیابی چشم‌اندازها و جهت‌گیری‌های بخش‌های مختلف و رصد شرایط پیش‌رو، برای به‌روزرسانی دوره‌های آموزشی برنامه‌ریزی شود. این موضوع رسالت مهم مراکز آموزش علمی کاربردی تعاون را در تعریف دوره‌های آموزشی برای تربیت نیروی انسانی بخش تعاون و نیز توانمندسازی نیروی شاغل در این بخش برای تحقق اهداف تعاون در افق چشم‌انداز نشان می‌دهد. رسالتی که تحقق آن در گرو نگاه و اندیشه‌های نو و تفکری جامع و خلاق است.

سردبیر

علی ربیعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

تعاون، زمینه‌ساز عدالت اقتصادی و اجتماعی

صفحه ۲

سیدحمید کلاتری، معاون امور تعاون وزرات تعاون، کار و رفاه اجتماعی

سرمایه انسانی ماهر، رمز موفقیت تعاونی است

صفحه ۳

غلامحسین حسینی‌نیا، مشاور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رئیس موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی مهارت

تعاون و کار آفرینی دو بال توسعه اشتغال پایدار

صفحه ۲

در گفت‌وگو با حمدالله رستمی، مدیرکل دفتر آموزش، ترویج و تحقیقات تعاونی‌ها مطرح شد:

مهارت، لازمه تعاون‌گر بودن است

صفحه ۱۱

ویژه مراکز آموزش تعاون

علی ربیعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

تعاون، زمینه‌ساز عدالت اقتصادی و اجتماعی

وی در اشاره به برنامه‌های وزارتخانه متبوع برای توسعه و توانمندسازی بخش تعاون در کشور، تصریح می‌کند: برای توسعه و تحول بخش تعاون کشور هفت راهبرد اساسی تعیین شده و در دست اجراست که در صورت تحقق برنامه‌های پیش‌بینی شده برای این راهبردها شاهد تحول و رونق بخش تعاون خواهیم بود. اما اساسا مشکل اغلب این تعاونی‌ها مانند سایر بنگاه‌های اقتصادی، کمبود منابع مالی و اعتباری است و باید سعی کنیم زمینه برای تأمین مالی تعاونی‌ها با شرایط ویژه فراهم شود تا امکان توسعه فعالیت تعاونی‌ها ایجاد شود و این واحدها بتوانند در حوزه‌های مختلف اجتماعی و اقتصادی از جمله ایجاد اشتغال نقش خود را به درستی ایفا کنند.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی بر اهمیت بالای آموزش در حوزه تعاون هم تأکید کرده و می‌گوید: بر اساس راهبردهای توسعه بخش تعاون و نظر به اهمیت آموزش و توانمندسازی منابع انسانی تعاونی‌ها، «توسعه مدیریت و توانمندسازی منابع انسانی تعاونی‌ها» یکی از راهبردهای هفتگانه توسعه و تحول بخش تعاون تعریف و تبیین شده است. در این زمینه برنامه‌های نسبتاً گسترده‌ای هم در زمینه آموزش‌های حضوری و مجازی تدوین و اجرا می‌شود که امیدواریم شاهد توسعه تعاون مدیریت‌شده باشیم.

اگر با تلاش همه‌جانبه ارکان مختلف نظام، بسترهای لازم برای توسعه تعاون در کشور فراهم شود و تعاونی‌ها توانمندی‌های لازم برای رسیدن به جایگاه واقعی خود در اقتصاد را کسب کنند، زمینه بسط و توسعه عدالت اجتماعی و اقتصادی در کشور فراهم خواهد شد و در این صورت چشم‌انداز بخش تعاون را می‌توان مثبت ارزیابی کرد. علی ربیعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با بیان این مطلب بر اهمیت بالای بخش تعاون در اقتصاد کشور تأکید کرده و بیان می‌کند که مسئولان عالی کشور، انتظارات بالایی از بخش تعاون دارند.

علی ربیعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با تأکید بر اینکه تعاونی‌ها از توسعه کیفی مناسب برخوردار نیستند، می‌گوید: بخش تعاونی کشور از لحاظ کمی از رشد مناسب برخوردار بوده و فعالیت بیش از یک صد هزار بنگاه تعاونی ناشی از رشد مناسب این بخش از اقتصاد کشور است. اما از بعد توسعه کیفی، شرایط بخش تعاونی رضایت‌بخش نیست. از این رو برای رشد کیفی لازم است برنامه‌ها و سیاست‌های عملی و اجرایی گسترده‌ای تدوین شود تا نقش حمایتی دولت در زمینه توسعه بخش تعاون پررنگ‌تر شود. فراهم کردن زمینه حمایت‌های مادی و معنوی و حقوقی، توسعه مدیریت و آموزش منابع انسانی تعاونی‌ها از جمله سیاست‌هایی است که برای این منظور می‌توان اتخاذ کرد.

تعاون و کار آفرینی، دو بال توسعه اشتغال پایدار

غلامحسین حسینی‌نیا، مشاور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رئیس موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی مهارت

روند انتشار فن‌آوری‌ها، می‌توانند ضامن تداوم و پویایی و رقابت‌پذیری نهضت تعاون بوده و بخش تعاون نیز با ظرفیت‌سازی، مهیا کردن شرایط، امکانات، تسهیلات و ایجاد زمینه‌های قانونی می‌تواند فضای مطمئنی برای انجام فعالیت‌های کارآفرینی فراهم سازد.

در سند توسعه بخش تعاون؛ توسعه مبتنی بر دانایی با تمهیدات خاصی نظیر ایجاد و گسترش پارک‌ها و مراکز رشد علم و فن‌آوری با مشارکت تشکل‌های تعاونی، توانمندسازی جوانان، زنان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی برای ایجاد اشتغال و حفظ و بهبود اشتغال موجود، آموزش کارآفرینی، ایجاد و توسعه بانک اطلاعات کارآفرینی در بخش تعاون، ایجاد و توسعه شرکتهای تعاونی تحقیقاتی، طراحی، مشاوره و مواردی از این قبیل پیش‌بینی شده است.

در مجموع می‌توان گفت کارآفرینی به شکل جمعی؛ انگیزه ایجاد زنجیره‌ای خلاق و حرکتی نظام‌مند را در جامعه فراهم خواهد کرد و از رهگذر تولید ثروت، ارزش‌آفرینی، بسط رفاه اجتماعی، پویایی، نشاط، دانایی محوری و نوآوری، توانمندسازی و توسعه منابع انسانی و غیره، پویایی و بالندگی پایدار ملی را تسهیل می‌کند.

دیگر، ضرورت ارتباط راهبردی این دو مقوله اساسی را اجتناب ناپذیر می‌سازد. عامل اساسی پایداری، پویایی و موفقیت فعالیت‌ها و سازمان‌های مختلف و از جمله فعالیت‌ها و سازمان‌های تعاونی، حرکت با محوریت «خلاقیت و نوآوری» است. به عبارتی یکی از مهمترین ویژگی‌ها و الزامات موفق بودن تشکل‌های تعاونی، خلاق و نوآور بودن آنهاست. تشکل تعاونی خلاق و نوآور، تشکلی است که خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی خلاق در آن نهادینه شده و محور فعالیت‌های آن بر این اساس باشد. کارآفرینان با ارائه نوآوری‌ها و گسترش

توجه به کارآفرینی و ایجاد و توسعه آن، گام مثبتی در ایجاد فضای مناسب برای افزایش منابع ملی، کاهش نرخ بیکاری، تعادل ساختاری و توسعه شهرها و روستاهاست لذا بخش تعاون می‌تواند به عنوان یکی از مؤثرترین نهادهای اقدام به این کار نموده و باتوجه به سیاست‌های اصل ۴۴ روحیه کارآفرینی را ترویج کند.

خوشبختانه تأکید و تأیید بر بخش تعاون در قانون اساسی، فرمایشات مقام معظم رهبری و اسناد فرادستی نظام از جمله چشم‌انداز ۲۰ ساله، برنامه چهارم توسعه، سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی و سند ملی تعاون، افق بسیار وسیع و گسترده‌ای را پیش روی بخش تعاون بوجود آورده و الزام قانونی برای رسیدن به سهم ۲۵ درصدی در اقتصاد ملی، لزوم ایجاد «نهضت فراگیر تعاون» را بر همه دلسوزان نظام فرض داشته است. در این میان نقش کارآفرینان متعهد و مؤمن، نقش بسیار ممتاز و اساسی است و به تعبیری می‌تواند «موتور محرک توسعه اقتصاد تعاون» قلمداد شود.

به نظر می‌رسد مجموعه شرایط و مقتضیات جامعه امروز ما از یک سو و برنامه‌ها و اهداف مشترکی که بین دو مقوله «کارآفرینی» و «تعاون» وجود دارد از سوی

سیدحمید کلانتری، معاون امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

سرمايه انسانی ماهر، رمز موفقیت تعاونی است

معاون امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی معتقد است ایجاد و تحکیم سرمایه‌های انسانی و توسعه سرمایه اجتماعی، رمز موفقیت تعاونی‌هاست؛ چراکه تعاونی‌ها را نه سرمایه مادی بلکه انسان‌ها هدایت کرده و به سمت تعالی پیش می‌برند. او همچنین تصریح می‌کند که شاخه‌های آموزشی مرتبط با حوزه تعاون هم این مهم را بر عهده دارند تا افرادی خلاق و توانمند و ماهر برای هدایت و اعتلای تعاونی‌ها تربیت کنند. سیدحمید کلانتری، معاون امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ضمن تشریح نقش و جایگاه تعاونی‌ها در اقتصاد و اشتغال، بر نقش کلیدی آموزش در توسعه بخش تعاون تأکید کرد. بخش‌هایی از آرا و نظرات او را در ادامه می‌خوانید.

جایگاه تعاونی‌ها در جهان

تعاون امروز یکی از نهادهای موثر و کارآمد در اقتصاد جهانی است. در کشورهای مختلف صنعتی از اروپا، آمریکا و کانادا تا ژاپن و آسیای جنوب شرقی و تانزانیهایی چون استرالیا و نیوزیلند، هند، ترکیه و... تعاونی‌ها در حوزه‌های مختلف به ویژه بیمه، بانک، مصرف، کشاورزی، صنعت و معدن و خدمات نقش بسیار گسترده‌ای ایفا می‌کنند. به‌گونه‌ای که امروز قریب به دو میلیون و ۶۰۰ هزار تعاونی در رشته‌های مختلف تولیدی، خدماتی و توزیعی با قریب به یک میلیارد نفر عضو در دنیا مشغول به کار و تلاش هستند.

چرا تعاون از جایگاه مطلوبی برخوردار نیست؟

مسئله مهمی که لازم است به آن پرداخته شود این است که موضوع تعاون و بخش تعاونی با این همه اهمیت، سابقه تاریخی و تجربه جهانی و اصول قانون اساسی و قوانین معتبر، چرا هنوز از جایگاه و موقعیت مطلوبی برخوردار نیست. شاید اصلی‌ترین عاملی که موجب غفلت و مغفولیت بخش تعاون در کشور شده است به نوع نگاه به تعاون و تعاونی‌ها برگردد، در موضوع تعاون دچار یک سوءبرداشت، سوءتفاهم یا فهم نادرست شده‌ایم که در دیدگاه غالب مسئولان و مدیران ارشد و اجرایی، تعاونی یک تشکل محدود و ناتوان و با میزان اثربخشی پایین و با نیروهای متوسط و بعضاً ضعیف و ناکارآمد شناخته شده است و تلقی از تعاونی‌ها

اینکه به ظرفیت بزرگ شبکه تعاونی‌ها و همکاری‌های گسترده‌ای که تعاونی‌ها می‌توانند با یکدیگر انجام دهند عنایت لازم ندارند و نسبت به اهمیت و اثر بخشی تعاملات شبکه‌ای غفلت دارند و بدیهی است که اینها بر جایگاه تعاونی‌ها آسیب می‌زند.

چه باید کرد؟

در اقتصاد کشور، تعاونی‌ها برای محرومیت‌زدایی، توسعه اشتغال و رفع فقر و بیکاری، تحقق اهداف و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، استفاده بهینه از امکانات و ظرفیت‌های محلی و برای توسعه سرمایه اجتماعی بالقوه ثروتی عظیم محسوب می‌شوند، به شرط اینکه چشم‌ها را بشوئیم، نگاه‌ها را اصلاح و جور دیگر ببینیم تا بتوانند و بتوانیم رونق و رشد اقتصادی و برون رفت از رکود را در شرایط پساتحریم با فعال‌تر شدن تعاونی‌ها در عرصه اقتصاد شاهد باشیم.

نقش آموزش در تعالی تعاون

به طور حتم نظام آموزش موثرترین نقش در تربیت، رشد و اعتلای انسان‌ها دارد و از این رو باید افراد را مهیای فعالیت در تعاونی کرده و فرهنگ تعاون را به ایشان منتقل کند. چراکه به حرکت درآوردن سرمایه‌های انسانی و تبدیل آنها به سرمایه اجتماعی رمز موفقیت تعاونی است. اگر نظام آموزشی بتواند نیروهایی ماهر که فرهنگ فعالیت در حوزه تعاون دارند را تربیت کند، گام موثری در حوزه توسعه و تعالی تعاون برداشته است.

بیشتر به فروشگاه‌های تعاونی مصرف یا تعاونی‌های مسکن است که عده‌ای کارمند یا کارگر دور هم جمع می‌شوند و یک کار یا خدمت مشترک انجام می‌دهند. این نگاه وقتی به درون تعاونی‌ها برگردیم به نوعی محدودنگری و خودکم‌بینی تبدیل می‌شود. به نظر می‌رسد بسیاری از تعاونی‌ها خود را باور ندارند حتی کارهای

تعاونی نیاز ناگزیر کشور

با توجه به تأکیدات مقام معظم رهبری بر اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، تعاون یکی از بخش‌های موثر اقتصادی کشور در ساماندهی استعدادهای مردمی و موجب تحول و پویایی اقتصاد در شرایط رکود و بحران اقتصادی است. تعاونی‌ها مانند ظرفی هستند که توانایی‌ها برای افزایش ارزش افزوده در آن جمع بسته می‌شود. از این رو امروز کشور برای سازندگی، رفع محرومیت و فقر و رونق اشتغال و اقتصاد نیازمند توجه به بخش تعاونی است.

خوب و ارزشمند خود را کوچک شمرده و به نوعی خود را منزوی می‌سازند. آنها در نمایشگاه‌ها کمتر حضور می‌یابند، برای توسعه بازار، تبلیغات، بازاریابی و مدیریت فروش سرمایه‌گذاری نمی‌کنند. بعضاً نگاه بلندمدت به فعالیت‌ها و اقدامات خود ندارند، بر توانمندسازی مدیران و حوزه مدیریت و نیروی انسانی خود توجه لازم نمی‌کنند و مهم‌تر از همه

معرفی مراکز آموزش تعاون موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی مهارت؛

فرصتی آموزشی برای شکوفایی تعاونی‌ها

هستند. تعداد دانشجویان بخش دولتی تعاون ۱۶۱۸ نفر و تعداد دانشجویان بخش خصوصی قریب به ۴۱۸۷ نفر است؛ فارغ التحصیلان بخش خصوصی تعاون ۴۲۶۵ نفر و بخش دولتی ۴۰۶۲ نفر است؛ سال تاسیس مراکز دولتی مانند آذربایجان شرقی اردبیل خراسان رضوی ۱۳۷۹ و همدان ۱۳۷۴ است و مراکز خصوصی از سال ۱۳۹۰ به بعد تاسیس شدند.

راهکارهای بهبود کارایی و اثربخشی مراکز آموزش علمی-کاربردی تعاون

چنانچه در رشته‌های مصوب مرکز علمی کاربردی تعاونی مشاهده می‌شود، رشته‌هایی که اختصاصاً به تعاون تعلق دارند (کاردانی امور تعاون و کارشناسی مدیریت تعاون) بخش کوچکی از دوره‌های مصوب مراکز را به خود اختصاص داده‌اند و این موضوع در حالی است که حداقل بیش از ۵۰۰ هزار نفر از مدیران تعاونی‌های فعال در کشور شدیداً نیازمند دوره‌های کاربردی این مراکز هستند. لذا به‌منظور افزایش کارایی این مراکز باید به توسعه دوره‌های کاربردی در این مراکز (ترمی و پودمانی) همت گماشت.

موضوع دیگری که سبب شده است مراکز علمی کاربردی تعاونی به سمت دوره‌های عمومی‌تر سوق داده شوند، استقبال بیشتر این دوره‌ها توسط فراگیران است. این مراکز برای اینکه از بعد اقتصادی دارای صرفه باشند، مجبورند تعداد دانشجویان خود را بالا ببرند، لذا باید در مورد اهمیت به‌روز شدن دانش فنی تعاون‌گران و ارتقای سطح تحصیلات تخصصی آنها کار ترویجی زیادی صورت گیرد تا میزان استقبال از دوره‌های تخصصی تعاون در مراکز از طرف خیل عظیم مدیران فعال در بخش تعاون و سایر علاقمندان فعال در بخش، افزایش یابد.

نکته دیگری که می‌تواند به افزایش اثربخشی این مراکز با هدف توسعه بخش تعاون کمک کند، تعریف استانداردهای قابل قبول و مناسب از بعد نیروی انسانی برای تعاونی‌ها در گرایش‌های مختلف است. به عنوان مثال کسانی بتوانند برای هیات مدیره تعاونی مسکن کاندیدا شوند که دوره‌های تخصصی مورد نیاز را در مراکز علمی کاربردی تعاونی گذرانده باشند. البته این دوره‌ها باید مشترکاً از سوی دانشگاه جامع و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طراحی و در حد گسترده در مراکز دانشگاهی مختلف ارائه شوند تا به عنوان یک عامل محدودکننده در بخش تعاون تلقی نشوند.

تعاونی‌ها در قانون اساسی جمهوری اسلامی به عنوان مکمل دو بخش دولتی و خصوصی شناخته شده و به دلیل ماهیت بین‌بخشی خود در سه بخش اصلی اقتصاد (کشاورزی، صنعت و خدمات فعالیت می‌کنند. از سال ۱۳۱۴ که اولین تعاونی در ایران

دکتر علیقلی حیدری

ثبت شد تا مهر ماه ۱۳۹۴ قریب به ۲۰۰ هزار تعاونی ثبت شده در ۱۴ گرایش اصلی و حدود ۱۰۰ گرایش فرعی، وجود دارند که بیش از ۱۰۰ هزار مورد از آنها هم اکنون فعال هستند. از تعاونی‌های غیر فعال نیز بخشی به هدف رسیده و بخشی در دست اجرا هستند. اگر همان حداقل ۱۰۰ هزار تعاونی را در نظر بگیریم مدیران و بازرسان این تشکلهای بیش از ۵۰۰ هزار نفر خواهند بود که غالباً تخصص و مهارت کافی را برای انجام وظایف محوله و مطرح در قانون، به دلیل نداشتن تحصیلات مرتبط، ندارند. بنابراین توانمند کردن این خیل عظیم مدیران و همچنین بیش از ۱۵ میلیون نفر از اعضای این تعاونی‌ها، کاملاً ضروری و کاری بس دشوار است.

به منظور توسعه منابع انسانی بخش تعاون از طریق آموزش‌های بلند مدت از ابتدای شکل‌گیری و فعالیت وزارت تعاون (سابق)، راه‌اندازی دوره‌های کاردانی و کارشناسی در دستور کار مسئولان ذیربط قرار گرفت. اولین مرکز آموزش علمی-کاربردی تعاون در تهران با توجه به ضرورت معرفی حوزه تعاون در سال ۱۳۷۹ راه‌اندازی شد و از طریق آزمون اختصاصی دانشگاه جامع علمی - کاربردی، دانشجویان برای تحصیل در دوره‌های کاردانی حسابداری و نرم‌افزار پذیرش شدند. فارغ‌التحصیلان این دوره‌ها پس از طی آموزش‌های نظری و کسب تجربیات عملی در بخش تعاونی و سایر بخش‌های اقتصادی کشور مشغول به فعالیت شدند.

از سال ۱۳۷۹ تا ۱۳۹۴ جمعاً ۱۸ مرکز آموزش علمی-کاربردی تعاون در سراسر کشور راه‌اندازی شده‌اند که به دلیل ماهیت و نوع فعالیت مهارتی آنان، ۱۲ مرکز زیر نظر موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی مهارت به فعالیت خود ادامه می‌دهند که به معرفی مختصر این ۱۲ مرکز در این شماره از نشریه پرداخته می‌شود.

از ۱۲ مرکز تعاونی زیر نظر موسسه آموزش عالی علمی - کاربردی مهارت، ۴ مرکز تعاونی دولتی و ۸ مرکز خصوصی

مرکز آموزش علمی-کاربردی اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان خراسان رضوی

مرکز آموزش علمی-کاربردی اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان خراسان رضوی ۸۵۰ نفر دانشجوی دارد که در دو ساختمان مرکز تحصیل می‌کنند و تاکنون ۱۵۰۰ دانشجو از مرکز در مقاطع کاردانی و کارشناسی فارغ‌التحصیل شده‌اند که در سال ۷۹ تاسیس شده است. این مرکز در ۲۱ رشته پذیرش دانشجو دارد. رشته‌هایی که در مرکز ارائه می‌شود یا رشته‌هایی مانند امور تعاون و مدیریت تعاونی است که به صورت مستقیم به موضوع تعاون می‌پردازد و یا رشته‌های جنبی مانند حسابداری است. با اینکه رشته‌هایی مانند حسابداری به صورت مستقیم به موضوع تعاون نپرداخته و عنوان تعاون را هم در خود ندارند، اما با توجه به اینکه این رشته‌ها عموماً برای اعضا و یا مدیران تعاونی‌ها برگزار می‌شود، به یک مهارت خاص از دریچه تعاونی پرداخته و آن مهارت خاص را برای اعضای تعاونی تقویت می‌کند. این مرکز علاوه بر فضاهای آموزشی و کارگاهی به امکاناتی چون کتابخانه، نمازخانه، خواران و برادران، غذاخوری دانشجویان و انتشارات مجهز بوده و در دو مقطع کاردانی و کارشناسی رشته‌هایش ارائه می‌دهد. رشته‌های مقطع کاردانی شامل امور بیمه، امور تعاون، امور اداری، مدیریت کسب و کار، معماری داخلی، طراحی لباس، حسابداری دولتی، حسابداری حسابرسی و حقوق ثبتی است و رشته‌های مقطع کارشناسی هم شامل مدیریت تعاون، بیمه مسئولیت، بیمه اشخاص، طراحی لباس کودک و نوجوان، حسابداری دولتی و حسابداری حسابرسی می‌شود.

دوره‌های ویژه برای مدیران تعاونی‌ها

حسین شهری، سرپرست مرکز آموزش علمی-کاربردی اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان خراسان رضوی گفت: با توجه به اینکه یکی از نیازهای اصلی مدیران تعاونی‌ها داشتن اطلاعات حقوقی و مالی است، رشته‌های حسابداری و حقوق ثبتی در مراکز برای مدیران تعاونی‌ها به صورت ویژه برگزار شده و کمک زیادی به آنها در بهبود عملکرد تعاونی‌ها می‌کند. به گفته شهری، این مرکز در واقع به صورت خودگردان اداره می‌شود و عمده درآمد مرکز که از شهریه دانشجویان است، صرف هزینه‌های مرکز می‌شود. یکی از دو ساختمان اصلی مرکز که کلاس‌ها در آن برگزار می‌شود، استیجاری بوده و ماهانه اجاره‌بهای آن پرداخت می‌شود. همچنین همواره هزینه‌هایی برای به‌روزرسانی و تجهیز این مرکز صورت می‌گیرد.

مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی پیشگامان علوم و فنون نوین گلستان

مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی پیشگامان علوم و فنون نوین گلستان فعالیت خود را در زمینه فرهنگ و هنر، صنعت، مدیریت و خدمات اجتماعی، با هدف ایجاد پل ارتباطی بین دانشگاه و صنعت و آموزش نیروهای کارآمد جهت جذب در بازار کار بعد از فراغت از تحصیل و فراهم کردن زمینه فعال‌سازی رشته‌های اصلی، پردرآمد و همچنین اشتغالزای استان مانند فرش دستباف، طراحی دوخت و ... از بهمن ۹۱ با ۵ رشته در مقطع کاردانی به صورت پودمانی با جذب حدود ۸۰ دانشجو آغاز کرد. فضاهای این مرکز شامل ۱۳ کلاس درس در ساختمان شماره یک، ۸ کلاس کارگاهی، در ساختمان شماره ۲، کتابخانه مرکزی، مرکز رایانه مرکزی (سایت) با تعداد ۱۴ دستگاه رایانه، انتشارات، مهمانسرا، بوفه و غذاخوری سرویس با سالن‌های مجزا برای برادران و خواران با امکانات تهیه غذای گرم و نمازخانه برادران و خواران به طور مجزا است. مجموع فضای آموزشی، اداری و کارگاه‌ها، رفاهی، هواخوری و سبز در ساختمان شماره ۱ و ۲ به مترمربع ۳۵۰۰ است. همچنین یازده رشته در مقطع کاردانی و ۵ رشته در مقطع کارشناسی در این مرکز ارائه می‌شود. این مرکز فعالیت‌ها و دستاوردهای علمی و فرهنگی چشمگیری داشته، که از نمونه‌های آن می‌توان به کسب عنوان غرفه برتر در نمایشگاه فن بازار و نائل شدن به مقام دوم کشوری در رشته رباتیک (لیگ مسیریابی) اشاره کرد. همچنین سند راهبردی مرکز در پنج محور خلاقیت و نوآوری، مباحث علمی و آموزشی، شیوه‌ها و روش‌های نوین، تجارب، آموزه‌ها و روش‌ها و مدل‌ها تدوین شده است.

مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی دانش‌گستر زیبای شایان استان کرمان

هدف این مرکز فراهم کردن محیطی علمی و پویا برای کسانی است که به‌منظور کسب علم و دانش تلاش می‌کنند که با تلاش استادان کارآمد و مجرب و کارشناسان و کارمندان سخت‌کوش و همچنین بهره‌گیری از امکانات کمک آموزشی توانسته است در این مسیر به فعالیت خود ادامه دهد. رشته‌های کاردانی حرفه‌ای آرایش زنانه، کاردانی حرفه‌ای پیرایش زنانه، کاردانی حرفه‌ای پیرایش مردانه، کاردانی حرفه‌ای گریم، کاردانی حرفه‌ای پوست و مو، کارشناسی حرفه‌ای گریم در این مرکز ارائه می‌شود. در مرکز دانشگاهی شایان آموزش علمی و کاربردی آرایش و پیرایش به صورت ترمی و در سیستم دانشگاهی انجام می‌شود. همایش‌های کاربردی در این مرکز به صورت دوره‌ای برگزار شده و مقالات و پژوهش‌های ارائه شده گردآوری و مستندسازی می‌شوند. همچنین مرکز علمی کاربردی دانش‌گستر زیبای شایان مجهز به سیستم‌های هوشمند آموزشی است.

مرکز آموزش علمی-کاربردی اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان اردبیل

مرکز آموزش علمی - کاربردی اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان اردبیل دارای کتابخانه و شش کلاس آموزشی و یک سایت رایانه‌ای است. مرکز در حال حاضر ۸۱ نفر دانشجو دارد و تاکنون ۹۶۲ نفر فارغ‌التحصیل داشته است. رشته‌های کاردانی حرفه‌ای حسابداری دولتی، کاردانی حرفه‌ای حسابداری صنعتی، کاردانی حرفه‌ای حسابداری مالی، کاردانی حرفه‌ای بازرگانی و مشاوره حقوقی اصناف، کاردانی حرفه‌ای امور تعاون، کارشناسی حرفه‌ای حسابداری دولتی، کارشناسی حرفه‌ای حسابداری مالی و کارشناسی حرفه‌ای مدیریت تعاون در این مرکز تدریس می‌شود. ساختمان فیزیکی این مرکز در حال تغییر است و در ساختمان جدید کارگاه‌های آموزشی و امکاناتی از قبیل سالن‌های ورزشی مجهز هم وجود داشته و در اختیار دانشجویان قرار خواهد گرفت.

ضرورت حمایت دولت از فارغ‌التحصیلان بخش تعاون

مسعود محمدزاده، سرپرست مرکز آموزش علمی-کاربردی اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان اردبیل گفت: حوزه تعاون با اینکه در کشور ما چندان نوپا نیست، اما هنوز از ظرفیت‌های واقعی آن استفاده نشده است. یکی از اقداماتی که در حوزه تعاون می‌توان انجام داد و دستاوردهای آن را در کوتاه‌مدت شاهد بود، حمایت دولت از فارغ‌التحصیلان رشته‌های تعاون و در نظر گرفتن مشوق‌هایی برای آنهاست. این افراد علم و توانمندی‌های فعالیت در تعاونی را در مراکزی مانند موسسه مهارت کسب کرده و تنها باید زمینه ورود آنها به تعاونی‌های فعلی را فراهم کرده و یا آنها را ترغیب به راهاندازی تعاونی‌های جدید کرد. به گفته محمدزاده، تلقی و دیدگاه‌های نادرستی در جامعه دانشجویان ایجاد شده که رشته‌های تعاون بازار کار ندارند، لذا برای تغییر این دیدگاه باید دانشجویان رشته‌های تعاون مورد حمایت بیشتری قرار گیرند تا به صورت عملیاتی و عینی در فضای دانشگاهی کشور، این مهم دیده شود که دانش‌آموختگان رشته تعاون سهم عمده‌ای در اقتصاد و اشتغال کشور دارند و آینده اقتصاد در دست تعاونی‌هاست.

علم مهارت

مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی پیام شهرکرد استان چهارمحال و بختیاری

مرکز آموزش عالی علمی کاربردی تعاونی پیام شهرکرد از مراکز تحت نظارت دانشگاه جامع علمی کاربردی، برگزارکننده دوره‌های علمی-کاربردی، حیات آموزشی خود را در گرو تربیت دانش‌آموختگان دانا و توانا می‌داند. پذیرش و آموزش دانشجویان علاقه‌مند که نیازهای شغلی حال و آینده بازار کار را تأمین می‌کنند و نیز بهبود مداوم کیفیت آموزشی، سیاستی اصولی است که مدیریت، اساتید و کارکنان مرکز به آن پایبند هستند. در این راستا مرکز آموزش علمی - کاربردی تعاونی پیام شهرکرد به منظور رعایت الزامات قانونی و برآورده ساختن نیازمندی‌های دانشجویان مرکز با هدف افزایش اثربخشی عملکرد و ایجاد بهبود مستمر در سیستم کاری خود، استقرار سیستم مدیریت کیفیت را در دستور کار قرار داده است.

مساحت مرکز بالغ بر ۶ هزار متر مربع بوده دارای ۴ هزار و ۱۰۰ متر مربع فضای اداری و آموزشی است. از امکانات مرکز باید به ۱۹ کلاس درس با ظرفیت ۷۳۰ نفر، ۳ سایت رایانه‌ای با ظرفیت ۱۰۰ نفر و تعداد پنجاه دستگاه رایانه، سالن غذاخوری به مساحت ۲۱۰ متر مربع و ظرفیت ۱۰۰ نفر، سالن ورزشی استیجاری به مساحت ۱۰۰۰ متر مربع و همچنین نمازخانه، کتابخانه و آمفی تئاتر اشاره کرد. همچنین مرکز دارای پنج آزمایشگاه شامل آزمایشگاه‌های هیدرولیک پنوماتیک، مدارفرمان، PLC، مدارمنطقه‌ای و الکترونیک و یازده کارگاه به عنوان کارگاه‌های چاپ سیلک و دیجیتال، نقشه‌برداری، نقشه‌کشی، طراحی، نصب و راه‌اندازی شبکه، اندازه‌گیری کمیات، آتلیه عکاسی و اسمبل رایانه است. در این مرکز ۱۴ رشته در مقطع کاردانی و ۹ رشته در مقطع کارشناسی ارائه می‌شود.

خط‌مشی‌های مرکز

۱. ارتقاء سطح بهره‌وری
۲. تنوع در برگزاری دوره‌ها و مقاطع مختلف تحصیلی علمی-کاربردی
۳. حمایت و هدایت فارغ‌التحصیلان به سمت فرصت‌های شغلی و استفاده از تسهیلات دولتی
۴. برنامه ریزی مناسب و مدون به‌منظور آموزش و پرورش دانشجویان کارآفرین
۵. برنامه‌ریزی مداوم فرهنگی با تأکید بر مقوله انسان‌سازی و تکیه بر تعالیم مذهبی
۶. ایجاد محیط مناسب کار منطبق بر شیون دانشگاهی
۷. ارتقاء سطح علمی و مهارتی کارمندان
۸. برنامه‌ریزی به‌منظور توسعه و بهبود امکانات و تسهیلات رفاهی
۹. توسعه پژوهش‌های کاربردی از طریق ایجاد مراکز رشد و همکاری‌های تحقیقاتی با سایر مراکز علمی.

مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی خدمات آموزشی اندیشه نو ایرانشهر استان سیستان و بلوچستان

مساحت این مرکز ۲۵۴۰ مترمربع در دو طبقه بوده که دارای کتابخانه، سایت رایانه با بیش از ۲۳ سیستم و اینترنت پرسرعت، کارگاه‌های حسابداری و مدیریت امور اداری، نمازخانه و مرکز مشاوره است. این مرکز با هدف اشتغالزایی و تربیت نیروی متخصص به ویژه در بخش تعاون تأسیس شده است. رشته‌های کاردانی امور تعاون و کارشناسی مدیریت تعاون به عنوان رشته‌های تخصصی حوزه تعاون در کنار دیگر رشته‌ها در این مرکز ارائه می‌شود و در حال حاضر ۶۰۰ نفر دانشجو در مرکز مشغول به تحصیل هستند. اولین گروه از دانشجویان کاردانی و کارشناسی تعاون این مرکز در ترم جاری فارغ التحصیل خواهند شد.

مرکز در بهمن‌ماه سال گذشته راه‌اندازی شده است. این مرکز در حال حاضر هفت رشته در مقطع کاردانی و ۲ رشته در مقطع کارشناسی دارد. از فعالیت‌های جنبی که در حوزه تعاون صورت می‌گیرد، برگزاری کارگاه‌های آموزشی و عملی آشنایی با مفاهیم حوزه تعاون است. چنان‌که آخرین کارگاه عملی تعاون با موضوع آشنایی با قانون کار و قوانین تأمین اجتماعی برگزار شد.

رشته‌های تعاون نیاز به تبلیغات بیشتر دارند

جمیله کریمی، رئیس مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی خدمات آموزشی اندیشه نو ایرانشهر استان سیستان و بلوچستان گفت: با این که بخش تعاونی سهم چشمگیری در اقتصاد کشور داشته و این سهم بیشتر هم می‌تواند باشد، اما آنچنان که باید تبلیغات و اطلاع‌رسانی در این حوزه نشده است. بنابراین رشته‌های تعاون هم با این مشکل مواجه هستند که شناخت خوبی نسبت به آن نبوده و دانشجویان استقبال چندان از این رشته‌ها نمی‌کنند. لذا پیشنهادی که می‌توان در این رابطه ارائه داد این است که ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی با مراکز آموزش علمی - کاربردی که رشته‌های تعاون را ارائه می‌دهند، همکاری بیشتری داشته و طی این همکاری فرصتی برای معرفی بیشتر رشته‌های تعاون و مراکز تعاون فراهم شود.

در تدریس‌ها، روی الزامات ماندگاری تعاونی‌ها تاکید دارم

ایوب نارویی، کارشناس ارشد علوم اقتصادی و مدرس مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی خدمات آموزشی اندیشه نو ایرانشهر استان سیستان و بلوچستان به خبرنگار علم‌ومهارت گفت: نحوه تشکیل تعاونی‌ها و الزامات ماندگاری یک تعاونی از مواردی است که در تدریس‌ها روی آن تاکید دارم. وی در اشاره به اهمیت حوزه تعاون خاطرنشان ساخت: تعاون یکی از بخش‌ها و ارکان اقتصادی کشور است که در اصل ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی تاکید زیادی روی آن شده است. همچنین در برنامه پنجم توسعه تصریح شده که بخش تعاون باید ۲۵ درصد از سهم تولید ناخالص ملی را از آن خود کند. این در حالی است که اکنون بخش تعاون تنها ۵ درصد از تولید ناخالص داخلی را پوشش داده است. یکی از الزامات تحقق سهم ۲۵ درصدی تعاون در تولید اقتصاد ملی و نقش‌آفرینی آن به عنوان یک بازیگر اصلی در اقتصاد کشور، تربیت نیروی ماهر در حوزه تعاون است.

تربیت نیروی انسانی مورد نیاز این بخش هم تنها از معبر آموزش می‌گذرد. عمده مشکلات و چالش‌های حوزه تعاون هم به نبود نیروی انسانی کارآمد و توانمند باز می‌گردد. با توجه به اینکه برخی افراد شناخت و دانش کافی نسبت به کار تعاونی ندارند، در ایفای نقش‌های خود در تعاونی کوتاهی می‌کنند و در روند کار تعاونی خلل ایجاد می‌کنند. از این رو باید اقدامات پایه‌ای و اساسی در زمینه فرهنگ‌سازی در حوزه تعاونی‌ها صورت گیرد و فرهنگ کار در تعاونی را به افراد منتقل کنیم.

نارویی در ادامه به تاثیر رشته‌های تعاون در کارآفرینی پرداخت و گفت: تعاون و کارآفرینی دو مقوله جدا از هم نبوده و تاثیر مستقیمی بر هم دارند؛ چنانکه راه‌اندازی تعاونی‌ها خود عامل ایجاد اشتغال و توسعه کارآفرینی است و کارآفرین‌ها هم با توجه به نگاه مثبتی که به گروه و تیم دارند، بعضاً به سمت و سوی راه‌اندازی تیم‌ها و گروه‌های جدید می‌روند. تالیف و گردآوری منابع درسی مورد نیاز رشته‌های تعاون هم باید به صورت جدی مورد توجه قرار گیرد تا بتوانیم دانش آکادمیک و به‌روز نظری را هم به دانشجویان ارائه دهیم.

مرکز آموزش علمی-کاربردی تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان همدان

مرکز آموزش علمی-کاربردی تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان همدان در رشته‌های کردانی و کارشناسی تعاون، کردانی حسابداری، مدیریت بازرگانی، کامپیوتر و امور بیمه و سه رشته کارشناسی حسابداری، فناوری اطلاعات و مدیریت بیمه دانشجوی می‌پذیرد. این مرکز ۵۵ استاد و مدرس خیره دارد که همگی اعضای هیات علمی دانشگاه‌های مختلف دولتی و آزاد هستند. همچنین این مرکز ۵ کلاس فعال دارد که از تمامی استانداردهای آموزشی ممکن برخوردارند. از دیگر امکانات مرکز باید به سالن اجتماعات با ظرفیت ۱۲۰ نفر برای برگزاری همایش‌ها و جلسات و امتحانات، سالن جلسات جهت برگزاری دوره‌های آموزشی، سایت رایانه مجهز به ۳۰ دستگاه رایانه متصل به اینترنت، سالن غذاخوری با ظرفیت ۱۲۰ نفر، بوفه دانشجویی و کتابخانه با بیش از ۳ هزار جلد کتب تخصصی اشاره کرد.

مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی دانیال شمال گیلان

مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی دانیال شمال استان گیلان در مقطع کارشناسی رشته‌های حسابداری مالی، آرایش و پیرایش مو و چهره‌پردازی و در مقطع کردانی رشته‌های حسابداری مالی، امور فرهنگی، امور تعاون، آرایش زنانه، پیرایش مردانه، گریم و مراقبت زیبایی پوست و مو ارائه می‌کند. همچنین این مرکز مجهز به کارگاه پیشرفته برای رشته‌های آرایش زنانه و پیرایش زنانه و مردانه، گریم و مراقبت زیبایی پوست و مو است. هدف این مرکز فراهم کردن محیطی آرام و پویا برای همه دانشجویان است تا با بهره‌گیری از تلاش استادان کارآمد و امکانات کمک آموزشی بتوانند نیروهای مجرب و متخصص برای جامعه ایرانی باشند.

اهداف و برنامه‌ها

۱. ایجاد بستر مناسب برای فعالیت همه‌جانبه به منظور اعتلای دانش و پژوهش علمی-کاربردی کشور
۲. ارتقای شاخص‌های کمی و کیفی آموزش‌های کاربردی در جامعه
۳. فراهم‌سازی زیربنای مناسب به منظور به‌کارگیری توان دانش‌آموختگان دوره‌های نظری در حل مسائل کاربردی
۴. زمینه‌سازی زیربنای مناسب برای ایجاد انتقال فن‌آوری نوین.

رشته‌های مرکز در خدمت توانمندسازی تعاونی‌ها

سید علی رادقی، دانشجوی کارشناسی حسابداری مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی دانیال شمال استان گیلان به خلاف برخی تصوراتی که وجود دارد، مهارت‌ها و نیازهای دانشی حوزه تعاونی تنها به رشته‌هایی مانند مدیریت تعاونی خلاصه و محدود نمی‌شود و کسانی که قصد فعالیت در یک تعاونی و در مرتبه‌ای اولی‌تر مدیریت در تعاونی را دارند، باید به مجموعه‌ای از مهارت‌ها و توانمندی‌ها مجهز باشند که حسابداری هم از جمله مهم‌ترین آنهاست. البته با توجه به اینکه تعاونی بر پایه گروه و کار تیمی اداره می‌شود، رشته‌هایی مانند حسابداری در مراکز تعاون تدریس شده تا بخشی از نیروهای متخصص مورد نیاز تعاونی‌ها در شاخه‌های دیگر را هم تامین کند.

نگاه اقتصادی، تعاونی‌ها را به سوی بازدهی بیشتر سوق می‌دهد

غلامرضا خانکشی‌پور، عضو هیئت علمی و پژوهشی وزارت جهاد کشاورزی و مدرس مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی دانیال شمال بر ضرورت نگاه اقتصادی در حوزه تعاون تاکید کرد. وی گفت: پایه دروس رشته تعاون را اقتصاد شکل می‌دهد، چراکه دانشجویی که در رشته تعاون تحصیل می‌کند بعد از پایان تحصیلات باید بتواند کارکرد اقتصادی یک تعاونی را تحلیل کرده و تعاونی را به سمت و سوی اقتصادی شدن و درآمدزایی و توسعه پایدار هدایت کند. بنابراین مدرس اقتصادی وظیفه سنگینی را بر عهده دارد تا نخست این مفهوم را به دانشجوی منتقل کند که تعاونی یک بنگاه اقتصادی بوده و باید کارکردهای یک بنگاه اقتصادی را داشته باشد و سپس دانشجوی را مهبای ایفای نقش اقتصادی در دنیای واقعی کند. دانشجویانی که در رشته تعاون تحصیل می‌کنند، یا در شرکت‌ها و تعاونی‌ها مشغول به کار بوده قصد دارند بهره‌وری را در مجموعه خود بالاتر ببرند و یا اینکه می‌خواهند در آینده نزدیک یک تعاونی جدید را راه‌اندازی کرده و مدیریت کنند؛ بنابراین باید شیوه‌ها و متدهای آموزشی را به سمت و سوی عملیاتی و کاربردی هدایت کنیم تا بالاترین میزان تاثیرگذاری را داشته باشند. به گفته خانکشی‌پور، از مزایای مراکز علمی-کاربردی این است که به تجربه موجود در حوزه تعاونی‌ها دانش می‌افزاید و دانشجویان رشته‌های مرتبط تعاونی را به صورت کاملاً کاربردی و عملیاتی رشد می‌دهند. وی همچنین یادآور شد: یکی از چالش‌هایی که اکنون در حوزه تعاونی‌ها با آن مواجه هستیم، افزایش تعداد تعاونی‌های راکد و کم‌بازده است. می‌توان فعالان و اعضای این تعاونی‌ها را جذب مراکز آموزش عالی تعاون کرد و با آموزش کاربردی این افراد، متدهای بهره‌وری بیشتری را به این تعاونی‌های منتقل کرد.

مرکز آموزش علمی-کاربردی مجتمع سرزمین میرزای جنگلی استان گیلان

مرکز آموزش علمی-کاربردی مجتمع سرزمین میرزای جنگلی استان گیلان دارای ۱۵ کلاس درس، سایت رایانه‌های مجهز و کارگاه برق و الکترونیک است. علاوه بر سایر رشته‌ها، رشته تخصصی کاردانی امور تعاون در این مرکز تدریس می‌شود. مرکز ۳۳۰ دانشجو و ۱۵۰ نفر فارغ‌التحصیل داشته و حدود ۶۰ استاد هم در این مرکز تدریس می‌کنند. این مرکز ۱۳۰۰ متر مربع فضای ملکی دارد. رشته‌های این مرکز در دو مقطع کاردانی و کارشناسی ارائه می‌شود. رشته‌های مقطع کاردانی شامل حسابداری تولیدی و صنعتی، مدیریت - سرپرستی توزیع کالا و خدمات، امور بورس، امور بیمه، امور تعاون، عمران - سازه‌های پیش ساخته، کنترل کیفیت قطعات مکانیکی، گازرسانی، شیمی آزمایشگاهی - شیمی صنعتی، ابزار دقیق و نرم‌افزار - برنامه‌نویسی کامپیوتر و رشته‌های مقطع کارشناسی شامل حسابداری - حسابداری دولتی، مهندسی فناوری کنترل - ابزار دقیق و مهندسی فناوری مکانیک - تاسیسات حرارتی و برودتی است.

ضرورت فرهنگ‌سازی در حوزه تعاون

رضا یعقوبی، سرپرست مرکز آموزش علمی-کاربردی مجتمع سرزمین میرزای جنگلی استان گیلان با تاکید بر ضرورت فرهنگ‌سازی در حوزه تعاون گفت: مشکلی که در حوزه تعاون وجود دارد، نه در آموزش‌ها که در بسترهای فرهنگی کار تعاونی است. به طور معمول عموم مردم قدرت و توانایی کار در یک تیم را ندارند و بیشتر روی حرکات انفرادی و شخصی تمرکز می‌کنند. از این رو پیش از تمرکز روی آموزش‌های تخصصی و نیازمندی‌های حوزه تعاون باید روی فرهنگ تعاونی تمرکز کرده و این مفهوم را به آنها منتقل کنیم که قرار گرفتن در قالب یک تیم و حرکت برای تحقق اهداف و برنامه‌های گروه، تک تک اعضا را به سودآوری می‌رساند. این فرهنگ‌سازی هم تنها به دانشگاه خلاصه نمی‌شود و باید از سطوح پایین‌تر مانند مدارس برای تقویت فرهنگ تعاونی‌ها اقدامی صورت گیرد.

مرکز آموزش علمی-کاربردی تعاون استان آذربایجان شرقی

مرکز آموزش تعاون استان آذربایجان شرقی در سال ۸۸ فعالیت خود را آغاز کرد. این مرکز با بیش از ۸۰۰ متر زیر بنا دارای ۷ کلاس درس و ۳ اتاق اداری است. این مرکز دارای سایت کامپیوتری با ظرفیت ۳۵ دانشجو و کتابخانه‌ای با بیش از ۲ هزار جلد کتاب با موضوعات متفاوت به‌ویژه تعاون کار و رفاه اجتماعی است. در حال حاضر ۲۲۸ دانشجو در مرکز مشغول به تحصیل هستند این مرکز در مقطع کاردانی در رشته‌های مدیریت کسب و کار، حسابداری، بیمه و حقوق و در مقطع کارشناسی در رشته‌های مدیریت امور تعاون، مدیریت تجاری‌سازی دانشجو می‌گیرد. از سال ۸۸ تاکنون نزدیک به ۵۰۰ نفر از این مرکز فارغ‌التحصیل شده‌اند که حدود ۷۸ درصد از آنها در تعاونی‌ها، ادارات دولتی و بانک‌ها مشغول به فعالیت هستند. همچنین ۳۳ مدرس خبره با این مرکز همکاری می‌کنند. علی ضمیران، سرپرست مرکز آموزش علمی-کاربردی تعاون استان آذربایجان شرقی می‌گوید: در استان آذربایجان شرقی حدود ۴ هزار و ۴۰۰ تعاونی و بیش از ۴۹ هزار کارگاه فعال وجود دارد؛ که این پتانسیل بسیار خوبی برای اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی است که بتواند با تعاملات و تبلیغات گسترده، تفاهم‌نامه‌هایی را با تعاونی‌ها اجرایی کند.

تعاونی‌های قدرتمند، ماحصل آموزش‌های پایه‌ای

محمد سامع سردرودی، مدرس تعاون مرکز آموزش علمی-کاربردی تعاون استان آذربایجان شرقی است که در رشته‌های مختلف مرتبط با علوم اجتماعی و تعاون تدریس می‌کند. او علاوه بر واحدهای دانشگاه علمی - کاربردی در تعدادی از واحدهای دانشگاه آزاد هم در رشته‌های تعاون، مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی تدریس می‌کند و دو کتاب و پانزده مقاله تالیف کرده است. وی در خصوص جایگاه تعاون در جامعه و اقتصاد به خبرنگار علم و مهارت گفت: با توجه به اینکه در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تاکید زیادی روی مقوله تعاون شده و تصریح شده که تعاون نقش و جایگاه برجسته‌ای در اقتصاد داشته باشد، اما در واقع خلاف این موضوع محقق شده است. حال برای اینکه بتوان تعاون را به جایگاه واقعی خود رساند، باید تمام نهادهای خصوصی و دولتی در حوزه‌های مختلف همراه شوند. از مهمترین نهادهایی که باید در این رابطه نقش آفرینی کنند، نهادهای آموزشی هستند. حال آموزش‌ها در سطوح پایه‌ای می‌تواند با هدف فرهنگ‌سازی در حوزه تعاون و القای این مفهوم به دانش‌آموزان باشد که کار کردن در تعاونی و گروه چه مزایایی دارد و در سطح آموزش عالی هم آموزش شیوه‌ها و روش‌های تخصصی کار در تعاونی است. در این صورت می‌توان انتظار داشت که تعاونی‌ها به جایگاه برقدرتی رسیده و بستری باشد تا جوانان جذب آن شده و توسعه پایدار اشتغال را نظاره‌گر باشیم. به گفته این مدرس دانشگاه؛ دانشجویانی که در رشته‌های علمی-کاربردی تحصیل می‌کنند، به خوبی می‌دانند که بخش عمده‌ای از آموزش‌های آنها به صورت کاربردی است. دروسی هم که در رشته‌های امور تعاون و مدیریت تعاون ارائه می‌شود باید به واقع شکل عملیاتی داشته و دانشجویان ضمن تحصیل در قالب یک فضای واقعی تعاونی قرار گرفته و کار کنند.

مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی البرز فاراب عمارلو استان گیلان

مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی البرز فاراب عمارلو استان گیلان پنج سال پیش تاسیس شده و در مقاطع تحصیلی کاردانی و کارشناسی رشته‌های فن‌آوری اطلاعات، برق صنعتی، مدیریت تعاون، نرم‌افزار، حساسی و گیاهان دارویی را ارائه می‌دهد. از زمان تاسیس تاکنون در این مرکز، کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های مربوطه در سطح مطلوبی تاسیس و راه‌اندازی شده است. این مرکز مجهز به خوابگاه و رستوران است. همچنین با اینکه مرکز موقعیت جغرافیایی مناسبی ندارد، اما به واسطه ارتباط و تعامل مناسبی که با جامعه علمی کشور وجود دارد، مدرسان و اساتید دانشگاهی برجسته کشور در این مرکز تدریس می‌کنند. کتابخانه‌ای با بالغ بر هشت هزار جلد کتاب در این مرکز وجود دارد. در حال حاضر این مرکز ۲۵۰ دانشجو داشته و تاکنون ۲۵۰ نفر نیز از این مرکز فارغ‌التحصیل شده‌اند.

تاثیرگذاری حوزه تعاون مشروط به آموزش

سرپرست مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی البرز فاراب عمارلو استان گیلان معتقد است که حوزه آموزش عالی در بخش تعاون این مسئولیت مهم را بر عهده دارد تا دانش و علم مورد نیاز در بخش تعاون را به صورت عملیاتی و کاربردی به فعالان و متقاضیان بخش تعاون ارائه کند. پروفسور شهرام محمدنژاد، استاد تمام گروه الکترونیک دانشگاه علم و صنعت و سرپرست مرکز آموزش علمی-کاربردی شرکت تعاونی البرز فاراب عمارلو استان گیلان گفت: تعاون فرآیندی بنیادی است که اقتصاد هر جامعه‌ای می‌تواند بر پایه آن شکل گیرد و در بستر تعاونی به تعالی پایدار برسد. اما کشور ما با یک مشکلی فرهنگی در حوزه تعاون روبه‌روست و آن تمایل نداشتن افراد به کار گروهی است؛ حال با توجه به اینکه تعاونی یکی از مظاهر برجسته کار گروهی است، به طور قطع خلل‌هایی در این زمینه دیده می‌شود. اما اگر از زاویه دیگری به موضوع نگاه کنیم، درمی‌یابیم که در عین حال تعاون و تعاونی‌ها موفق‌ترین شکل کار گروهی در کشور هم بوده‌اند. چراکه با بررسی‌های کوتاهی می‌توان دریافت که هر زمان افراد همدیگر را یافته و حول یک محور و فعالیت واحد گرد هم جمع شده و تعاونی تشکیل داده‌اند، دستاوردهای بزرگی کسب کرده‌اند.

وی با اشاره به ضرورت‌های آموزشی در حوزه تعاون گفت: هنگامی که نقش کار گروهی و ماهیت تعاونی‌ها را بررسی کنیم، نیک می‌بینیم که یکی از مهمترین راهبردها در زمینه رفع مشکلات کشور و دستیابی به الگوهای موفق توسعه، تعاونی‌ها هستند. اما برای اینکه این راهبرد، تاثیرگذاری حداکثری خود را داشته باشد و بتوانیم استفاده مناسب از ظرفیت‌های آن داشته باشیم، ملزم به پیش‌شرط‌ها و پیش‌نیازهایی هستیم. از جمله مهمترین پیش‌شرط‌ها هم مقوله علم به تعاون و علم به چگونگی کار اثربخش در تعاونی است. حوزه آموزش عالی در بخش تعاون همین مسئولیت مهم را بر عهده دارد تا دانش و علم مورد نیاز در بخش تعاون را به صورت عملیاتی و کاربردی به فعالان و متقاضیان بخش تعاون ارائه کند. موضوع مهم دیگر انتقال تجربیات موفق تعاون در جهان و فرهنگ‌سازی برای کار تعاونی در میان جوانان و دانشجویان است. تعاون در ارزش‌ها و تعالیم دینی ما هم بسیار توجه شده است و آیات شریف و احادیث متعددی هم در این زمینه داریم که انسان باید خوشبختی خود را در خوشبختی دیگران ببیند. تئوری‌های جهانی هم امروز روی این مساله تاکید زیادی دارند که احساس خوشبختی یک مقوله جمعی است و تنها در شرایطی محقق می‌شود که همه افراد جامعه با هم رشد کنند. تعاون هم چنین رویکردی را دنبال می‌کند و سبب می‌شود تمام افراد با هم در مسیر رشد و تعالی حرکت کنند. محمدنژاد بر نقش موسسه مهارت در حوزه تعاون هم تاکید و تصریح کرد: با اینکه موانع و چالش‌هایی هم در حوزه تعاون وجود دارد، اما احساس می‌کنم همت عالی در مسئولان کشور برای توسعه و تعالی بخش تعاون ایجاد شده و می‌توانیم در آینده نزدیک شاهد رشد و تعالی بخش تعاون باشیم. نقش موسسه مهارت هم به عنوان سیستم آموزش عالی کاربردی و عملیاتی نقشی بسیار حائز اهمیت و پررنگی است و این موضوع را بنده از نزدیک لمس کرده‌ام؛ چراکه دانشجویان زیادی را در رشته‌های مرتبط تعاونی مرکز دیده‌ام که در زمان ورود به موسسه و آغاز تحصیل، تصویر گنگ و مبهمی از تعاونی داشته‌اند؛ اما اکنون افراد توانمندی در تعاونی‌ها هستند و حتی مدیریت تعاونی‌های بزرگ را بر عهده گرفته‌اند.

علم مهارت

۱۰

نشریه موسسه آموزشی عالی طلیحی - کارپوری مهارت

نیمه دوم آبان ۱۳۹۴ - شماره ۱۲

سامانه پیامکی موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی مهارت به شماره ۳۰۰۰۶۷۰۳۷۴۴۷۴۴ راه‌اندازی شد. این سامانه برای دریافت نظرات، پیشنهادات، انتقادات از طرف دانشجویان، مربیان، کارکنان و مدیران مراکز در مورد کیفیت برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی، و نقاط ضعف و قوت برنامه‌ها راه‌اندازی شده تا فرصتی برای ارتباط بین دانشجویان، مربیان و کارکنان و مدیران مراکز و هیات رییس‌موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی مهارت باشد.

۳۰۰۰۶۷۰۳۷۴۴۷۴۴

در گفت‌وگو با دکتر حمدالله رستمی، مدیرکل دفتر آموزش، ترویج و تحقیقات تعاونی‌ها مطرح شد:

مهارت، لازمه تعاون‌گر بودن است

برخورداری از ویژگی‌های فردی به همراه مهارت‌ها و تکنیک‌های خاص اقتصادی، لازمه‌ی تعاون‌گر بودن است و این مهم در مراکز آموزش عالی تعاون به فعالان بخش تعاون منتقل می‌شود. این را حمدالله رستمی، مدیرکل دفتر آموزش، ترویج و تحقیقات تعاونی‌ها می‌گوید. گفت‌وگوی پیش‌رو با این مدیر و صاحب‌نظر حوزه تعاون را با موضوع جایگاه آموزش عالی در بخش تعاون از نظر تان می‌گذرد.

ضرورت فعالیت دانشگاهی در حوزه تعاون

تعاون یک رویکرد اقتصادی در فعالیت‌ها است که بالطبع نیروی انسانی موردنیاز خود را طلب می‌کند. در گرایش‌های مختلف، انواع تعاونی‌ها وجود دارد که به منابع انسانی و نیروهای متخصص نیازمندند. بنابراین بسیار بهتر است که نیروهایی تربیت شود که علاوه بر تخصص در رشته‌های خود با موضوع تعاون، مدیریت آن، بحث‌های تخصصی تعاون نظیر حسابداری، مدیریت مالی، قانون تعاون و تجربه کسب و کار تعاون در جهان هم آشنا باشند تا با این آموخته‌ها و دانش و تخصص خود در موسسات و بنگاه‌های تعاونی به شکل موثرتری اشتغال داشته باشند. هم‌چنین تعاونی‌ها می‌توانند از فارغ‌التحصیلان این حوزه که در مراکز علمی-کاربردی تحصیل کرده‌اند، بهره‌گیرند. اگرچه تعاون یک کسب و کار اقتصادی و تجاری است اما روش کار تعاونی‌ها با سایر بنگاه‌های اقتصادی در سیستم مالی، حسابداری و حقوقی، مقررات اداره تعاونی‌ها و مدیریت آنها تفاوت‌هایی دارد؛ که اگر نیروی انسانی شاغل در تعاونی‌ها از این تفاوت‌ها آگاه باشند و از تکنیک‌ها و مهارت‌های لازم برخوردار باشند به شکل موثرتری در چارچوب اصول و ارزش‌های تعاون می‌توانند موسسه خود را اداره کنند. بنابراین ضرورت دارد که در شهرهای مختلف کشور رشته‌های ویژه تعاون در حوزه‌های مدیریت، مسائل مالی، حسابداری و حقوقی را داشته باشیم تا از این طریق تامین‌کننده منابع انسانی موردنیاز بخش تعاون باشیم.

فرهنگ تعاون

تعاون شکلی از کسب و کار است که به صورت مشارکتی شکل می‌گیرد، مدیریت می‌شود و تداوم می‌یابد. موضوع مشارکت ابعاد مختلفی دارد. مشارکت اقتصادی، تجمیع منابع مالی، سرمایه‌های متفرق افراد و اندوخته‌های شخصی است که در فعالیت‌های اقتصادی کاربرد دارد. اینکه عده‌ای کار مشترکی را آغاز کنند و در فرایندهای تصمیم‌گیری و اداره واحد اقتصادی

خود، رویکردی مشارکتی و به دور از تک محوری و خودمحوری داشته باشند؛ هم‌چنین از توانمندی‌ها و مهارت‌های گروهی و جمعی استفاده کنند؛ در اصطلاح فعالیت‌های گروهی است که در تعاونی‌ها سازماندهی می‌شود. مدیریت کار گروهی ویژگی‌های خاصی دارد.

مدیریت تعاونی و تکنیک‌های خاص

مدیریت یک تعاونی با مدیریت یک شرکت سهامی خاص که مطیع تصمیم‌گیری فردی است، تفاوت دارد. اگر افراد با تکنیک‌ها و مقررات تصمیم‌گیری

پیشنهادی برای موسسات آموزش عالی

موسسات علمی-کاربردی می‌توانند با تمرکز بر مدیریت مراکز، کمک به ارتقا کیفیت و استانداردسازی دوره‌ها، اعمال سیاست‌ها و راهبردهای یکپارچه، ارتقا دوره‌های تخصصی به صورت کاملا راهبردی و کاربردی در این مسیر گام بردارند. هم‌چنین با تربیت مدرسان و تولید محتوای آموزشی و متون آموزشی، حوزه‌های ضعیف را ارتقا بخشند. آنها باید دانش آموختگانی با نیت کارآفرینی به بازار ارائه دهند تا بتوانند با آموخته‌هایی که کسب می‌کنند برای خود و دیگران ایجاد اشتغال کنند. این مراکز در واقع کانون‌های واقعی سازماندهی فارغ‌التحصیلان، تولید اندیشه، شغل و فعالیت‌های اقتصادی هستند و باید به جایی برسند که دیگر دانش آموخته بیکار نداشته باشند.

و تکنیک‌های مربوطه را آموزش داده و در اختیار متقاضیان قرار دهند تا در نهایت دانشجویان بتوانند در فرآیندهای جمعی مدیریت سازماندهی شده‌ای داشته باشند. آنها با روحیه‌ای سرشار از گذشت و فداکاری و روحیه‌ای که مبتنی بر تقدم منافع جمعی بر منافع فردی است؛ می‌توانند به دور از روش‌هایی که معمولاً در فرایندهای تصمیم‌گیری جمعی پیش می‌آید، فعالیت خود را ادامه دهند. برخورداری از روحیات، تکنیک‌ها و اخلاقیات تعاون در فرایند تحصیل و آموزش توسط مدرسینی که تجربه کار دارند و از مهارت‌های آن آگاهند، به دانشجویان منتقل می‌شود.

هدف آموزش دانشگاهی در حوزه تعاون

برخورداری از یک سری خصایل اخلاقی، ویژگی‌های فردی به همراه دانش‌های عمومی و مهارت‌ها و تکنیک‌های خاص اقتصادی لازمه تعاون‌گر بودن است. در واقع، هدف اصلی مراکز آموزش عالی در حوزه تعاون، ایجاد محیطی برای پرورش جوانان و افراد شاغل در تعاونی‌ها است؛ تا دریابند که اقتصاد صرفاً برای تامین نیاز افراد است؛ نه اینکه برای درصدی سود بیشتر، اصول اخلاقی و انسانی را زیر پا بگذارند و بعضاً با روش‌هایی نظیر تقلب، احتکار و گران‌فروشی بخواهند به ثروت دست یابند و در این میان جامعه را متضرر کنند. فعالیت اقتصادی هم نظیر سایر کنش‌های اجتماعی و فردی باید مبتنی بر اصولی اخلاقی باشد که مورد پذیرش جامعه است. مراکز دانشگاهی باید کانون‌هایی برای فرهنگ‌سازی و آماده‌سازی افراد به منظور فعالیت در فضای واقعی و رقابتی جامعه باشند؛ تا افراد بتوانند کسب و کارشان را در چارچوب قواعد اخلاقی و انسانی سازماندهی کنند. تعاون‌گرها باید خدمت‌کنندگان به جامعه باشند؛ ضمن اینکه اهداف خود را دنبال می‌کنند، به سودآوری می‌رسند و از زندگی مطلوبی برخوردار می‌شوند، جامعه را هم از منافع تعاونی برخوردار کنند. در واقع این فعالیت‌های چند وجهی است.

جمعی، مدیریت و نحوه مشارکت آن و تقسیم سود آشنایی کافی نداشته باشند، حین اجرای کار با مشکل و تنش مواجه شده و درگیر بحران و تعارض می‌شوند. شرایط خاصی وجود دارد که افراد می‌توانند بدون درگیری‌های مخرب تعاونی خود را اداره کرده و کارهای گروهی را روان‌تر و راحت‌تر اجرایی کنند. برخورداری از چنین موقعیتی مستلزم بهره‌گیری از دانش‌ها و مهارت‌هایی است که افراد با کسب آنها می‌توانند یک مدیریت جمعی را سازماندهی کنند. بدیهی است که این دانش‌ها و مهارت‌ها در خلاء ایجاد نمی‌شود و باید اساتید این حوزه، تجارب خود، روش‌های کار، مهارت‌ها

اهمیت آموزش و نقش آن در تعاون

دکتر غفور شیخی

جامعه‌شناس و مدرس

دانشگاه

یکی از اهداف والای

تعاون، ساختن انسانی

با مسئولیت‌های

فردی و جمعی است. آموزش در شرکت‌های

تعاونی برای رسیدن به این هدف، نقش

سازنده و زیربنایی دارد. وقتی درباره‌ی

مسائل و نارسایی‌ها و نابسامانی‌های

شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی مطالعه

و تحقیق می‌کنیم، ملاحظه می‌شود که

قسمت عمده نابسامانی‌ها و مشکلات ناشی

از ناآگاهی اعضا و مسئولان به وظایف و

مسئولیت‌های خویش در چارچوب فلسفه

و روش اقتصادی و اجتماعی تعاون و قانون

مقررات مربوطه است. آموزش در تعاونی‌ها

وسایلهای است که موجب همکاری

بیشتر، کارایی و توانمندی و سرانجام تبلور

فعالیت‌ها می‌شود.

در حال حاضر کشورهایی که تعاون را

می‌شناسند، اصل آموزش را یکی از

اصول اساسی تعاون به حساب می‌آورند

و تفاوت‌ها تنها در میدان عمل و به

کارگیری روش‌های آموزشی و استمرار

آن و همچنین محیط مناسب آموزش و

محتوای آن بروز می‌کند. در کشور ما

به آموزش و تعاون باید از سه دیدگاه

توجه کرد؛

۱. وسایل، مقدمات و موجباتی فراهم

شود که شرکت‌ها و اتحادیه‌ها، خود به

امر آموزش علاقه‌مند شوند و آموزش را

به داخل شرکت‌ها و سازمان‌های تعاونی

بکشانند.

۲. آموزش عمومی تعاون در سطوح جامعه

تعمیم یابد، به نحوی که مردم را برای

پیوستن داوطلبانه به شرکت‌های تعاونی

و رفع مسائل و نارسایی‌های اقتصادی و

اجتماعی خویش با همکاری و همدلی

و کار و کوشش جمعی در سایه ایشار و

توجه کرد؛

۳. فراهم آوردن امکانات آموزش تعاونی

در مراکز تخصصی و آموزشی در مناطق

مختلف کشور؛ این آموزش‌ها می‌توانند در

مقاطع بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت

استمرار یابند. همچنین می‌توان

سیاست‌هایی اتخاذ کرد که به مرور خود

اتحادیه‌ها و تعاونی‌ها در ایجاد و اداره

این مراکز مشارکت کرده و دستگاه‌های

مسئول تنها نقش ناظر را ایفا کنند.

در مجموع می‌توان اینگونه بیان کرد

که باید آموزش تعاون را سرلوحه کار

خود قرار دهیم و تعلیمات و آموزش

تعاونی از دبستان تا دانشگاه از دروس

اجباری باشد تا بتوانیم به توسعه و

گسترش تعاونی‌های واقعی دست یابیم.

همچنین می‌توانیم با اعزام مدیران

تعاونی‌ها به کشورهای توسعه‌یافته برای

دریافت آموزش و تعلیمات دانش تعاونی

این کشورها اقدام کنیم. از سوی دیگر

باید اذعان داشت که تعاونی‌ها نهادها

و سازمان‌هایی مردمی و خودجوش

هستند که از بطن جامعه برمی‌خیزند و

باید بدون اتکا به کمک‌های دولت توان

مقاومت و ایستادگی در برابر نابسامانی‌ها

را داشته باشند. آنها باید روی پای خود

بایستند و تنها به خود و همکاری و

همیاری اعضای خود متکی باشند تا

بتوانند امکانات رشد و توسعه اقتصادی،

اجتماعی، فرهنگی کشور و نیز توسعه و

گسترش سازمان خود را فراهم آورند. این

رویکرد هم تنها با نگاه آموزش‌محور در

حوزه تعاونی محقق می‌شود.

فداکاری، صفا و یکرنگی آماده کند که در این رابطه استفاده از کاربردها و شیوه‌های مختلف آموزشی ضروری است. آموزش تعاون وقتی در متن جامعه جایگاه واقعی خود را می‌یابد که از مرحله کودکستان، دبستان، دبیرستان و دانشگاه به صورت جدی مطرح باشد و در کتاب‌های درسی و مواد آموزشی راه یابد.

۳. فراهم آوردن امکانات آموزش تعاونی در مراکز تخصصی و آموزشی در مناطق مختلف کشور؛ این آموزش‌ها می‌توانند در مقاطع بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت استمرار یابند. همچنین می‌توان سیاست‌هایی اتخاذ کرد که به مرور خود اتحادیه‌ها و تعاونی‌ها در ایجاد و اداره این مراکز مشارکت کرده و دستگاه‌های مسئول تنها نقش ناظر را ایفا کنند.

در مجموع می‌توان اینگونه بیان کرد که باید آموزش تعاون را سرلوحه کار خود قرار دهیم و تعلیمات و آموزش تعاونی از دبستان تا دانشگاه از دروس اجباری باشد تا بتوانیم به توسعه و گسترش تعاونی‌های واقعی دست یابیم.

همچنین می‌توانیم با اعزام مدیران تعاونی‌ها به کشورهای توسعه‌یافته برای دریافت آموزش و تعلیمات دانش تعاونی این کشورها اقدام کنیم. از سوی دیگر باید اذعان داشت که تعاونی‌ها نهادها و سازمان‌هایی مردمی و خودجوش هستند که از بطن جامعه برمی‌خیزند و باید بدون اتکا به کمک‌های دولت توان مقاومت و ایستادگی در برابر نابسامانی‌ها را داشته باشند. آنها باید روی پای خود بایستند و تنها به خود و همکاری و همیاری اعضای خود متکی باشند تا بتوانند امکانات رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی کشور و نیز توسعه و گسترش سازمان خود را فراهم آورند. این رویکرد هم تنها با نگاه آموزش‌محور در حوزه تعاونی محقق می‌شود.

کتاب‌های منتشر شده حوزه تعاون

سال نشر	عنوان کتاب	مؤلف/ مترجم
۱۳۸۷	بازرسی مزیت بخش تعاون	محمدعباسی - حسینی‌نیا
۱۳۸۷	تعاون در سده ۲۱: راهنمای تشکیل تعاونی	غلامحسین صالح‌نسب
۱۳۸۷	کارنامه پژوهشی ۸۶	دفتر تحقیقات
۱۳۸۷	گزارش دبیرکل سازمان ملل به شصت و دومین نشست مجمع عمومی ۲۶ جولای ۲۰۰۷	مرجانه سلطانی
۱۳۸۷	اصل ۴۴ قانون اساسی	دفتر تحقیقات
۱۳۸۷	تعاونی و اهداف توسعه هزاره	اصغر بیات
۱۳۸۷	تعاون در قرآن و تجدید چاپ با اصلاحات	شافعی
۱۳۸۸	تعاونی جوانان در هندوستان	محمدجواد قلینیا
۱۳۸۸	بازر تعاون سال ۱۳۸۸ و تجدید چاپ در ۱۳۸۹	محمد عباسی
۱۳۸۸	تأثیر تعاونی‌های نسل جدید بر جوامع تحت پوشش	مصطفی امیری
۱۳۸۸	مجموع مقالات کارآفرینی	محمد مقیمی
۱۳۸۸	بررسی تحلیلی تعاونی‌های کشاورزی در تایلند	یوسفی
۱۳۸۸	بررسی تحلیلی تعاونی‌های کشاورزی در بنگلادش - گزارش مطالعاتی	آزاده جنتی
۱۳۸۸	بررسی تحلیلی تعاونی‌های کشاورزی و نهضت غیر رسمی تعاونی‌های کشاورزی در نیپال	محسن عزیزی
۱۳۸۸	اعتبارات روستایی و توسعه تعاونی‌ها در هند (جلد اول)	پرویز قاسمی
۱۳۸۸	اعتبارات روستایی و توسعه تعاونی‌ها در هند (جلد دوم)	پرویز قاسمی
۱۳۸۸	بهره‌وری در تعاونیها و بنگاه‌های تحت مالکیت کارگران	بیات
۱۳۸۸	تعاون و سرمایه اجتماعی	حمدااله رستمی
۱۳۸۸	بسترسازی برای توسعه تعاون: اصول راهنمای اصلاح قوانین تعاون	علیقلی حیدری
۱۳۸۸	توسعه سرپناه از راه تعاونی	فرزانه هراتیان
۱۳۸۸	انعطاف پذیری الگوی شکل تعاونی در زمانهای بحران اقتصادی	غلامحسین صالح‌نسب
۱۳۸۸	گزارش دبیر کل سازمان ملل به شصت و چهارمین مجمع عمومی	مرجانه سلطانی
۱۳۸۸	مقررات بانکی با رویکرد استفاده تعاونیها	شهریور
۱۳۸۸	ششمین کنفرانس وزرای تعاون آسیا و اقیانوسیه	اعظم حمزه
۱۳۸۸	هفتمین کنفرانس وزرای تعاون آسیا و اقیانوسیه	اعظم حمزه
۱۳۸۸	کارنامه پژوهشی ۱۳۸۷	الهام رحمن زاده و مشتاقی
۱۳۸۹	تعاونی‌های روستایی و تعاونی نوین کشاورزی	دفتر تحقیقات
۱۳۸۹	مدیریت راهبردی فناوری و نوآوری مدیران ارشد ۲۰۰۷	دفتر تحقیقات
۱۳۸۹	نویز آینده؛ مجموعه مقالاتی پیرامون تعاونی‌ها و فقر	حمیدرضا کسبیان
۱۳۸۹	همگامی تعاونی‌ها با همکاری توسعه	سارا رضی
۱۳۸۹	جنبش بین المللی تعاون (بیرچال)	علی اصغر مقصودی - اصغر بیات
۱۳۸۹	تحلیل محیطی شرکتهای تعاونی حمل و نقل	مهرداد تیموری - علیقلی حیدری
۱۳۸۹	نهضت جهانی تعاون	حمید گل محمدی
۱۳۸۹	کتاب راهنمای تعاون برای تشکلهای کارگری	اصغر بیات
۱۳۹۰	مقالات کامل کنفرانس کیش	دفتر تحقیقات
۱۳۹۰	چکیده مقالات فارسی کنفرانس کیش	دفتر تحقیقات
۱۳۹۰	سیر تحولات اخیر در فرایند قانون گذاری در منطقه آسیا - اقیانوسیه	لعل فام - یوسفی
۱۳۹۰	سیر تحولات اخیر در فرایند قانون گذاری در منطقه آسیا - اقیانوسیه (جلد دوم)	لعل فام - یوسفی
۱۳۹۰	چکیده مقالات انگلیسی کنفرانس کیش	دفتر تحقیقات
۱۳۹۴	دانشنامه تعاون	پژوهشکده توسعه تعاون دانشگاه تهران
۱۳۹۴	واژه نامه تخصصی تعاون	غلامحسین صالح‌نسب